

АНОТАЦІЯ

Вірусні хвороби рослин спричиняють значні втрати та зниження якості врожаю. Для України ця проблема є актуальною у зв'язку з інтенсивним розвитком землеробства. Віруси рослин родини Гарбузових викликають суворі симптоми на рослинах і плодах та знижують врожайність цих культур.

Саме тому актуальним є вивчення видового складу вірусів на рослинах родини гарбузових в умовах відкритого ґрунту на території України.

Для ідентифікації вірусів у роботі були використані такі методи як візуальна діагностика, електронна мікроскопія, імуноферментний аналіз та ЗТ-ПЛР.

У результаті виконання роботи встановлено, що видовий склад вірусів, які інфікують рослини родини гарбузових в Україні, представлений п'ятьма вірусами: ВОМ, ВЖМЦ, ВМК-2, ВЗКМО та ВЖГПП. Підтверджено, що серед інфікованих рослин у вигляді моноінфекції превалювали ВОМ (20%), ВЖМЦ (14%), ВМК-2 (8%) та ВЗКМО (1%). Продемонстроване широке поширення змішаних інфекцій, загальна частка яких сягала 17%. Для гарбузових рослин були властиві наступні комбінації вірусів у вигляді сумісних інфекцій: ВМК-2+ВЖМЦ (7%), ВОМ+ВЖМЦ (5%), ВОМ+ВМК-2 (4%), та ВОМ+ВМК-2+ВЖМЦ (1%). Встановлено, що за своїми біологічними властивостями на рослинах-індикаторах досліджувани українські ізоляти вірусів рослин родини Гарбузових є подібними до описаних у літературі.

Кваліфікаційна робота викладена на 55 сторінках, проілюстрована 22 рисунками та однією таблицею. Список використаних джерел включає 60 робіт.

Ключові слова: віруси рослин, гарбузові, вірус мозаїки кавуна-2, вірус огіркової мозаїки, вірус жовтої мозаїки цукіні, ІФА, ЗТ-ПЛР.